

Til beslutningsforslag nr. B 1. Betænkning afgivet af Forsvarsudvalget den 23. november 1993

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en dansk international brigade

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til forsvarsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og forsvarsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et flertal (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis medlem) finder, at der bør nedsættes en arbejdsgruppe, der skal undersøge, beskrive og vurdere mulighederne for at etablere en ordning, hvor kvinder generelt kan ansættes og uddannes i forsvaret på værnepligtslignende vilkår.

Arbejdsgruppen skal herunder:

- undersøge og beskrive kvinders militære tjenestefunktioner i andre NATO-lande og i de nordiske lande, i særdeleshed hvor udgangspunktet er værnepligtslignende vilkår,
- aflægge 1. delrapport om ovenstående så betids, at denne kan anvendes i de næste forsvarsforligsforhandlinger,
- aflægge endelig rapport ultimo 1995, således at de danske erfaringer, samlet i 1994 og 1995, med uddannelse af kvinder på værnepligtslignende vilkår kan indarbejdes ved vurderingen af det samlede danske forsvar fra 1996 og fremefter.

Arbejdsgruppen sammensættes med repræsentation af følgende: Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Indenrigsministeriet, Ligestillingsrådet samt de berørte faglige organisationer.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer) beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til beslutningsforslaget og det stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (FP):

Til teksten

- 1) I 1. pkt. udgår ordet »fredsskabende«.

Bemærkninger

Til nr. 1

En international brigade, der kan stilles til rådighed for FN, CSCE eller NATO, hvor der er brug for det, i særdeleshed i Europa, vil være til gavn for den nye verdens sikkerhed, men at tro, at en international styrke med succes vil kunne blande sig i borgerkrige, er at stikke sig selv blå i øjnene. Derfor ønsker Fremskridtspartiet ordet »fredsskabende« slettet fra beslutningsforslaget, idet det efter Fremskridts-

partiets mening ville være ødelæggende for bl.a. FN's arbejde, hvis en styrke blev indsat under krigslignende tilstande. Styrken ville au-

tomatisk blive regnet for part i sagen, og en fredsbevarende indsats senere ville blive umuliggjort.

Ove Fich (S) nfm. Helen Jørgensen (S) Ritt Bjerregaard (S) Anna-Marie Hansen (S)

Qvist Jørgensen (S) Helen Beim (S) Mario See (CD) Jørgen Estrup (RV)

Inger Stilling Pedersen (KRF) Helge Adam Møller (KF) Rønholt (KF) Fischer (KF)

Kirsten Kimø (V) Enggaard (V) fmd. Pia Larsen (V) Annette Just (FP) Pelle Voigt (SF)

Bilag I

Nogle af udvalgets spørgsmål til forsvarsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 1:

»Hvilke opgaver påtænkes Den Danske Internationale Brigade efter eventuelt at være tilmeldt FN's Stand-By-Forces at skulle udføre, og hvor store årlige udgifter skønnes maksimalt at være forbundet hermed?«

Svar:

Regeringen agter i givet fald at tilmelde et stabskompani og stabsofficerer til FN's Stand-By-Forces. Dette indebærer, at der af brigaden med kort varsel skal kunne formeres og afsendes et stabskompani, hvis detaljerede sammensætning er afpasset til den konkrete opgave. Hertil kan komme et antal stabsofficerer. Et sådant stabskompani har til opgave at tilvejebringe faciliteter, f.eks. kommunikation, underbringelse og sikring, til den af FN udpegede ledelse af den pågældende operation. Afhængig af situationen vil et stabskompani omfatte ca. 300 personer samt det nødvendige materiel.

Tilmeldingen til FN's Stand-By-Forces er i sig selv ikke udgiftskrævende, mens udgifterne ved eventuel udsendelse samt refusionen fra FN forudses at ville være af samme størrelsesorden, som hvis styrken blev udsendt som et ordinært bidrag til en FN-operation under tilsvarende forhold.

Spørgsmål nr. 2:

»Vil Den Danske Internationale Brigade udelukkende blive indsat i Europa eller i det europæiske nærområde?«

Svar:

Den Danske Internationale Brigade skal i NATO-ramme kunne indsættes inden for NATO's område.

I FN- og CSCE-regi bør brigaden – eventuelt som en del af NATO's Hurtige Reaktionsstyrker – kunne indsættes i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende operationer, hvor FN og CSCE anser dette for påkrævet.

Praktiske forhold taler dog for visse begrænsninger, hvis der er tale om andet end små hold eller enkeltpersoner.

Det vurderes således mindre hensigtsmæssigt at anvende danske enheder i polare og alpine områder samt i sump- og måske ørkenområder.

Endvidere vil spørgsmålet om brigadens eller dele af brigadens indsættelse i forskellige geografiske områder afhænge af længden af indsættelsesperioden og antallet af eventuelle samtidige indsættelser. Hertil kommer, at økonomiske og logistiske forhold taler for, at større danske styrkebidrag primært forudses indsat i Europa eller i det europæiske nærområde.

LIGESTILLINGSRÅDET

Bilag II

Den 18. oktober 1993

Til Forsvarsministeriet

I skrivelse af 30. september 1993 har Forsvarsministeriet anmodet om Ligestillingsrådets bemærkninger til ovennævnte nye lovgivning.

Ligestillingsrådet finder det positivt, at der i forbindelse med etableringen af en dansk international brigade åbnes mulighed for, at kvinder, der ikke i forvejen er militært uddannede, vil kunne modtage den fornødne militære uddannelse og indgå kontrakt om at forrette tjeneste ved den internationale brigade.

Ligestillingsrådet lægger vægt på, at kvinder skal have samme adgang til uddannelse og beskæftigelse som mænd.

Ligestillingsrådet vil derfor samtidig gøre opmærksom på, at Rådet finder det rimeligt,

hvis kvinder, når de selv ønsker det, får mulighed for at gennemgå en militær uddannelse svarende til den første samlede tjeneste for værnepligtige og på samme vilkår som disse inden for alle områder i forsvaret.

DA kan dog ikke tilslutte sig, at den i den nuværende værnepligtsorlovs værende beskyttelse mod afskedigelse udstrækkes, således at beskyttelsen også vil omfatte lønmodtagere, som stiller sig til rådighed for FN-tjeneste. Såfremt den enkelte lønmodtager, der har indgået kontrakt med forsvaret, ønsker at vende tilbage til sin civile lønmodtagerstilling efter kontraktperiodens udløb med forsvaret, må dette bero på en konkret aftale mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren.

Med venlig hilsen

ANNE GRETE HOLMSGÅRD